

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ

GÖLBAŐI ŐEHİT AHMET ÖZSOY DEVLET
HASTANESİ

2021

TANIMLAR

- Cinsiyet; 'kadın-erkek' cinsiyetini belirleyen fiziksel ve biyolojik özelliklerdir.
- Toplumsal Cinsiyet; kültürel ve sosyal olarak belirlenen cinsiyet rolleridir.

TANIMLAR

BİYOLOJİK CİNSİYET	TOPLUMSAL CİNSİYET
Biyolojiktir	Toplumsal olarak belirlenir
Evrenseldir	Kültürün içinde öğrenilir
Değişmez	Zaman ve mekana bağlı olarak değişiklik gösterir, değiştirilebilir

TANIMLAR

- Cinsiyeti belirleyen fiziksel ve biyolojik özelliklerin yanı sıra, kadın ve erkeklere özgü olarak görülen başka özellikler de vardır. Bazen, kadınların daha duygusal, erkeklerin daha güçlü olduğu, ya da bazı işlerin kadın işi, diğer bazı işlerin ise erkek işi olduğu gibi genellemelere rastlamak mümkündür.
- Toplumsal cinsiyet, yapılan işleri ve sorumlulukları belirlediği kadar, farklı cinsiyetlerden kişilerin kaynaklara erişiminde de önemli bir rol oynar. Bu, kadınların belli işlere alınmaması veya aynı işi yapan bir erkeğe göre daha düşük maaş alması gibi durumlarla kendini gösterir.

CİNSİYET AYRIMCILIĞI

Cinsiyet ayrımcılığı, genel anlamda bireylere cinsiyetlerinden dolayı toplumda adaletsiz bir şekilde davranılmasıdır. Cinsiyet ayrımcılığı;

- Kaynaklara ve fırsatlara ulaşmada eşitsizlik,
- Şiddet,
- Temel hizmetlerden yararlanmada yetersizlik, çalışma yaşamı ve siyasette kadının sınırlı olarak yer alması
- Kadınlarla erkekler arasındaki kişisel ilişkilerdeki güç dengesizliği konularıyla ilişkilidir.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Toplumsal cinsiyet eşitliği, genel olarak kadınların ve erkeklerin toplumsal yaŐamın her alanına eşit katılımını ifade eder. Başka bir deyiŐle kadın ve erkeklerin eşit hak ve imkânlarla sahip oldukları durumdur. Fırsatları kullanma, kaynakların ayrılması ve kullanımında, hizmetlere ulaşmada bireyin cinsiyeti nedeni ile ayrımcılığa maruz kalmaması/ayrımcılık yapılmamasıdır.

ÇALIŞMA YAŞAMINDA FIRSAT EŞİTLİĞİ

- İşyerinde toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın ve erkek çalışanlara her durumda eşit muamele edilmesi ve ayrımcılık yapılmaması anlamına gelir. Eşitlik; kadın-erkek her bireyin ekonomik, sosyal ve siyasal her alanda aynı imkânlarla sahip olması demektir.
- Eşit imkânlardan anlaşılması gereken de işyerinde ırk, yaş, cinsiyet, ulusal köken, din veya zihinsel ya da fiziksel bir engele dayalı olarak ayrımcılık yapılmamasıdır.

KADIN İSTİHDAMININ ARTTIRILMASI

- Kadınların istihdamı, ekonomik bağımsızlığa kavuşmalarının ve toplumda kadın ve erkek arasında daha fazla eşitlik sağlanmasının anahtarıdır.
- Anne olan kadınların işgücü piyasasına girebilmesi için iş - yaşam dengesinin sağlanmasına yönelik çalışmalar gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde artarak devam etmektedir.

KADIN SAĞLIĞI VE GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HİZMETLER

- Kadınların 'Kadın sağlığı' hakkında bilgi düzeylerinin artması sağlanmalıdır.
- Kadınların sağlıklarını koruma ve geliştirme konusunda farkındalık düzeyi arttırılmalıdır.
- Kadınların sağlık hizmetlerine ulaşma konusunda bilgilenmesi mümkün kılınmalıdır.

KADINA YÖNELİK MOBBİNG

Bir olayın mobbing olarak nitelendirilebilmesi için, şu özellikleri taşıması gerekmektedir;

- İşyerinde gerçekleşmeli,
- Tacizi yapan ya da yapanlar ve hedef kişi arasında düzeysel bir eşitsizlik olmalı,
- Sistematik ve kasıtlı olarak yapılmalı,
- Birbiri ardına birtakım evreler geçmeli,
- Uzun süreli olmalı (En az 6 ay),
- Ayda birkaç kez tekrarlanmalı,
- Kişiyi işyerinden uzaklaştırmayı amaç edinmeli,
- Davranış tarzları, kişiye kötü muamele şeklinde olmalı.

KADINA YÖNELİK MOBBİNG

- Cinsiyet ve mobbing arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok araştırma, kadınların erkeklere göre daha fazla mobbinge maruz kaldıklarını göstermektedir.
- Yapılan çalışmalara göre medeni durum, görev pozisyonu, yaş, eğitim durumu vb. kriterler kadınların mobbinge uğraması açısından belirleyici değildir.
- Her yaş grubundan, eğitim düzeyinden ya da görev pozisyonundan kadın iş yerinde mobbinge maruz kalmaktadır.

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

- Aile içinde meydana gelen, cinsiyete dayalı, kadın üzerinde baskı ve üstünlük kurmayı amaçlayan, tehdit, dayatma, kontrol içeren; psikolojik, cinsel, ekonomik, fiziksel zararlarla sonuçlanan, kadının insan haklarını ihlal eden her türlü eylemdir.
- Aile içinde kadına yönelik şiddet, her yaşta, her öğrenim düzeyinden, her gelir düzeyinden, bekâr, boşanmış, evli kadının gerçeğidir.
- Kadınlara kocaları, babaları, erkek kardeşleri ya da sevgilileri tarafından şiddet uygulanmaktadır.
- Aile içinde kadına yönelik şiddet en yaygın, buna rağmen en fazla göz ardı edilmiş insan hakkı ihlalidir.

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

- Aile içinde kadına yönelik şiddet, bireysel nedenlerden öte daha genel sistemlerle açıklanabilecek bir olgudur.
- Aile içi şiddet cinsiyet kökenlidir; yani temelini cinsiyetlerin toplumsal hayattaki eksik ve kusurlu yapılanışından alır.
- Buna göre erkeğin uyguladığı şiddete neden olan, erkeğin kadından daha üstün ve kadın üzerinde baskı kurmasının doğal bir hak olduğuna inanılmasıdır.

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

- Çok sayıda toplumsal faktör, aile içinde kadına uygulanan şiddeti ortaya çıkarmakta, meşrulaştırmakta ve pekiştirmektedir.

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Kültürel Faktörler:

- Kadın ve erkeğe yüklenen roller ve beklentiler
- Erkeğin güçlü, kadının zayıf olduğu inancı
- Erkeğin kadın üzerinde söz hakkı olduğu inancı
- Erkeklerin şiddeti uygulamasının normal olduğu görüşü
- Evlilik gelenekleri (başlık parası, çeyiz)
- Ailenin öze alan olduğu ve bu alanın erkeğin kontrolünde olduğu görüşü

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Ekonomik Faktörler:

- Kadının ekonomik olarak erkeğe bağımlı hale getirilmesi
- Kadınların paraya ulaşım sınırlılığı
- Mülkiyet hakları, boşanması sonrası ekonomik haklar vb. konularda yasal ayrımcılık
- Çalışma hayatına katılımında yaşanan güçlükler
- Kadınlara eğitimde eşit fırsat tanınmaması

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Yasal Faktörler:

- Kadının yasalarda ve uygulamalarda ikincil yasal statüsü
- Boşanma, velayet, mirasa ilişkin yasalar
- Aile içi şiddet ve tecavüzün yasal tanımlamaları
- Eğitimsizlik
- Polis ve hakimlerin yeterince duyarlı olmaması

KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Politik Faktörler:

- Yetkili pozisyonlarda, politika, sağlık, medya ve hukukta kadın temsiliyetinin azlığı
- Aile içi şiddetin ciddiye alınmaması
- Ailenin, devletin müdahale alanı içinde yer almadığı görüşü
- Kadınların politik sistem içinde yer alamaması

KADININ STATÜSÜ

Kadının statüsü genellikle;

- Kadının gelir düzeyi,
- Ekonomik bağımsızlığı,
- İstihdamı,
- Eğitimi,
- Sağlığı ve doğurganlığı,
- Aile ve toplum içindeki rolü, değeri
- Toplumun kadın rollerini algılayış biçimi ve bu rollere verdiği değer gibi kriterlere dayanmaktadır.

KADININ STATÜSÜ

- Kadının statüsünün iyileştirilmesi için; toplum ve aile içinde kadının kendi yaşamı, doğurganlığı ve genel sağlığı ile ilgili kararlar almasını, sağlık hizmetlerinden yeterli düzeyde faydalanmasını engelleyen geleneklerin değişmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Özellikle eğitim düzeyinin artmasına yönelik çalışmalara önem verilmelidir.

Türkiye'nin Küresel Cinsiyet Uçurumu Endeksindeki Değeri (Global Gender Gap-2017)

İlk yirmi ÷lke		Son yirmi ÷lke	
Sıra	÷lke	Sıra	÷lke
1	İzlanda	125	Fiji
2	Norveç	126	Bahreyn
3	Finlandiya	127	Cezayir
4	Ruanda	128	Timor-Leste
5	İsveç	129	Kuveyt
6	Nikaragua	130	Katar
7	Slovenya	131	Türkiye
8	İrlanda	132	Moritanya
9	Yeni Zelanda	133	Fildişi Sahilleri
10	Filipinler	134	Mısır
11	Fransa	135	Ürdün
12	Almanya	136	Fas
13	Namibya	137	Lübnan
14	Danimarka	138	Suudi Arabistan
15	Birleşik Krallık	139	Mali
16	Kanada	140	İran İslam Cumhuriyeti
17	Bolivya	141	Çad
18	Bulgaristan	142	Suriye
19	Güney Afrika	143	Pakistan
20	Letonya	144	Yemen

FIRSAT EŞİTLİĞİ

- Toplumsal kaynaklardan yararlanmada ırk, cinsiyet, dil, inanç ve fiziksel nedenlere bağlı ayrımcılık yapılmamasıdır.
- EŞitlik, koŐullarda ve sonuçlarda değil “oyunun kuralları” etrafında tanımlanmalıdır.
- Bireylerin kamusal imkanlardan eşit ve adil koŐullarda yararlanmasıdır.
- İŞ hayatinde ise kadın ve erkeğin çalışma koŐullarının birbirine yaklaŐtırılması, ücretler ve yönetimde yer almak açısından eŐitliđin sağlanmasıdır.
- İnsanlara adil ve önyargısız bir Şekilde davranmayı, gerek işyerinde gerek toplum genelinde farklılıkları güçlendirmeyi ve insan onurunu korumayı gerektirir.

CAM TAVAN

- Çalışan kadınların belli bir aşamadan sonra yükselmelerini engelleyen faktörlerin toplamıdır.
- Sadece iş yaşamında değil, sosyal ve özel yaşamlarında da kadınların üzerindeki cam tavanlar yükselmelerine engel olmaktadır.

TÜİK 2015 Zaman Kullanımı Anketine Göre:

Hane halkı ve ev bakımına harcanan zaman;

- Kadınlar: 4 saat 59 dakika
- Erkekler: 1 saat 7 dakika
- Çalışan Kadınlar: 3 saat 31 dakika
- Çalışan Erkekler: 46 dakika

İŞ/YAŞAM DENGESİ

- Evde yapmakta olduğu işler yüzünden işine yorgun gitme hissine hiç kapılmayan kadın katılımcı oranı %2 iken, aynı oran erkek katılımcılar için %27 (kadınların 15 katı)
- **Erkeklerin %29'u** ev işlerinden dolayı iş yerindeki çalışmalarına yoğunlaşmakta hiç bir zaman zorlanmadığını ifade ederken, aynı iddiada bulunan **kadın sayısı sadece %3'te** kalmaktadır.

İŞ/YAŞAM DENGESİ

Çalışma Hayatı ile Özel yaşam Arasında Denge Olursa;

- Yaşam kalitesini ve ruhsal sağlığı geliştirir.
- İş verimliliği artar.
- Bireyin ve ailenin huzurunu, dolayısı ile toplum huzurunu artırır.
- İşe devamsızlığı azaltır.
- Çalışanın kuruma bağlılığını artar,
- İş gücü devir oranının azalmasını sağlar.
- Sağlıklı ve mutlu çocukların yetişmesini sağlar

HUKUKİ ÇERÇEVE

- Anayasa
- Türk ceza kanunu
- 4857 sayılı İş Kanunu
- 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu
- 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 6098 Sayılı Borçlar Kanunu
- 28 ocak 2016 tarihli torba yasa

HUKUKİ ÇERÇEVE

- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik
- Kadın İşçilerin Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik
- Asgari Ücret Yönetmeliği

HUKUKİ ÇERÇEVE

- Başbakanlık Genelgeleri
- Personel Temininde Eşitlik İlkesine Uygun Hareket Edilmesi (2004/7)
- Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler (2006/17)
- Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması (2010/14)
- İşyerlerinde Psikolojik Tacizin (Mobbing) Önlenmesi (2011/2)

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

- Mor atı Kadın Sığınağı Vak.
- 8 Mart Kadın Platformu
- Anne-Çocuk Eğitim Vak.
- Anne ve Bebek Sağlığı Vak.
- Emekçi Kadınlar Birliği
- Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)
- Ka-der – Kadın Adayları Destekleme ve Eğitme Derneği
- Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı (TAPV)

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

- Türkiye Infertilite Vakfı (TİVAK)
- Kadın Araştırmalar Der.
- Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı
- Kadın Eserleri Kütüphanesi Bilgi Mrk Vak.
- Kadın Haklarını Arşt. Geliştirme
- Kadın Haklarını Koruma Der.
- Kadının İnsan Hakları Projesi
- Kadınlarımız Fikir ve Kültür Der.
- Yakınları Kaybolmuş Aileler Der.

ULUSAL KURUMLAR

- TBMM Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB)
Bünyesindeki Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- Kamu Denetçiliği Kurumu

TBMM

Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

- TBMM
Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu
- Kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alanda gelişmelerin izlenmesi ve TBMM'nin konuya ilişkin bilgilendirilmesi amacıyla 2009 yılında 5840 numaralı Kanun ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulmuştur.
- Cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek komisyonun görevleri arasındadır.

ULUSLAR ARASI KURULUŐLAR

- Birleşmiş Milletler Örgütü
- Uluslar arası Çalışma Örgütü
- Dünya Sağlık Örgütü
- Avrupa Birliği Mevzuatı

İSTİHDAMDA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ İÇİN NELER YAPILMALI?

- Kadınların üzerindeki ev ve bakım işinin aile içinde kadın ve erkek, toplumda devlet ve özel sektör tarafından paylaşılması
 - Devletin bakım hizmetlerinin finansmanı, düzenlenmesi ve sunumunda etkin olması
 - Kreşlerin bir sosyal hak olarak küçük çocukların bulunduğu her yerde açılmasını sağlaması
 - Kreş saatlerini çalışma saatleriyle uyumlu hale getirmesi
 - Kreşlerde kaliteli bakım hizmeti sunulmasını sağlayacak tedbirleri alması
 - Yaşlılar için günlük ve sürekli bakım tesisleri kurması, kurdurtması